A kolozsvári egyetem avatásán használt különleges bélyegzés

1920.február 1-én avatták fel - az addigi magyar - kolozsvári román egyetemet. Ezen az egy napon az "uj" egyetem román nyelvü hivatali körbélyegzőjével érvénytelenitették a levélküldemények román bélyegeit. Levélen kivül papirlapokra ragasztott bélyegeket is lepecsételtek /gyüjtői forgalomban ezekből van több/. A képen bemutatott objektum /román felülnyomásu magyar postai levelezőlap/ minden bélyegét lila szinü

INAUGURAREA UNIVERSITATU din CLUJ/1.FEBR.1920.

szövegü bélyegzéssel látták el. Román ajánlási ragjegy mellett a cenzurahivatal Cenzurat Cluj bélyegzése olvasható még az ajánlott küldeményen. Ilyen küldemények az I.világháboru utáni helyi, erdélyi kiadások /parafilatéliai jellegü/ kiegészitő anyagának tekinthetők.

2.sz. körlevelünk után jelentkezünk ismét gyüjtőtársaink előtt. Ennek oka az, hogy még a tavalyi év folyamán megjelent - 2.sz. /és utolsó/ körlevelünk - elkészülte után hamarosan lemondott tisztségéről Voloncs Gábor, a Szakcsoport titkára. A titkári teendők ellátása mindaddig szünetelt, mig meg nem találtuk utódját. Amidőn megköszönjük Voloncs Gábornak a Szakcsoport érdekében végzett munkáját, egyuttal köszöntjük uj titkárunkat: Tóth Istvánt, aki a "megszállási bélyegek" régi és értő gyüjtője, ismerője, igy nem véletlenül esett rá a felkérés. Hisszük és reméljük, lesz ideje és energiája vállalását zökkenésmentesen ellátni és egyuttal hathatósan segiteni a Szakcsoport munkáját.

Ujra megjelenő körlevelünkben tartalmilag is tovább szeretnénk lépni. Nevezetesen: a száraz mozgalmi események felsorolásán tul szinesebbé kivánjuk tenni körlevelünket és a jövőben rövid szakmai ismertetések közlésével is segiteni kivánjuk e nehéz filatéliai terepen a tájékozódást. /A helyi kiadásokkal foglalkozó hosszabb lélegzetü cikkek, tanulmányok természetesen ezután is a Filatéliai Szemlében és a Philatelicában jelennek meg./ E célkitüzés szem előtt tartásával körlevelünket ezen a Szakcsoport tágabb értelemben vett tájékoztatójává avanzsáljuk; ezért látható-olvasható mostantól cimoldalunkon ez az uj elnevezés. Reméljük, Szakcsoportunk tagjai tetszéssel fogadják kezdeményezésünket. A Tájékoztatóval kapcsolatos észrevételeiket, hasznositható megjegyzéseiket - kérjük - közöljék velünk!

Helyi kiadásokra vonatkozó publikációk Szakcsoportunk tagjaitól

Szakcsoportunk tagjai közül néhányan cikkek, tanulmányok közlésével is segitik e gyüjtési területen a tájékozódást. Reméljük - és hisszük is - hogy olvasásuk, tanulmányozásuk elősegitette tagjaink tájékoztatását, segitette szakmai-filatéliai fejlődését. A következőkben felsoroljuk megalakulásunk óta - az elmult másfél év alatt - megjelent dolgozatokat.

A Filatéliai Szemlében közölt cikkek, tanulmányok

1. Surányi László: Hozzászólások, észrevételek és néhány hibaigazitás a helyi kiadások kapcsán. 1988.ápr.25.old.
2. Flasch Dezső: Az 1919. évi Debrecen I. kiadás I. lemezének bélyegei. 1988.máj.13-14.old. /A cikket átvette - és német forditásban - közölte az ARGE, az Arbeitgemeinschaft etc. is 1988.juliusi körlevelében. Forditásának engedélyezését kérték az USA -ban élő magyar bélyeggyüjtők is./
3. Flasch Dezső: Egy érdekes dokumentumról. 1988.jul.-aug. /kettős szám/, 12-13.old.
4. Flasch Dezső: A debreceni postaigazgatóság 1919. évi bélyegkiadásának pótbélyegei. 1988. nov. 13-16.old.
5. /békési/: Készpénzzel való bérmentesités Erdély északi részének egyes postahivatalaiban az 1944. október - 1945. április közötti időszakban.
6. /doktor filatélikus/: "Fila-klip"-ben ir szakcsoportunkról. 1988.dec.7.old.
7. Bársony István: Megjegyzések a nyugat-magyarországi Prónay-bélyegsorhoz. 1989.jan.11.old.

A Philatelicában közölt cikkek, tanulmányok

1. Dr.Palotás Zoltán: Az 1940-ben visszacsatolt Erdély pótbélyegzői. 1988. 2.szám, 14-28.old.
2. Voloncs Gábor: Az 1945-ös nagyváradi helyi kiadásu felülnyomott bélyegek. 1988. 2.szám, 29-43.old.

□ □ □ □

T a r t a l o m

Helyi kiadásokra vonatkozó publikációk Szakcsoportunk tagjaitól. 2-3.oldal

Közvéleménykutatásunkról. 4-7.oldal

Hirdetések, ajánlatok. 7.oldal

+ □ + □ +

A Tájékoztatót irta, tervezte és összeállitotta:
Flasch Dezső

A cimlistát mellékelt formájában tervezte és elkészitette:
Voloncs Gábor

Közvéleménykutatásunkról

Első két körlevelünkben nemcsak válaszokat kértünk néhány kérdésre, hanem a Szakcsoport munkáját segitő javaslatokat is vártunk.

Sajnos a kérdésekre beérkezett válaszokkal nem tudtunk közös nevezőre jutni, ui. még vidéken élő tagjaink véleménye is megoszlik abban, hogy mely adott napon tudnának esetenként személyesen is megjelenni. Igy a Szakcsoport tagjainak meghatározott napra történő összehivását - egyelőre - függőben hagyjuk. Fentiektől függetlenül vidéki tagjainknak azt javasolhatjuk, hogyha bármilyen problémájuk megoldásához segitségünket kérné, ugy a találkozás előzetes irásos lebonyolitása után szivesen állunk rendelkezésére. Tanácsot adhatunk vételi és eladási szándékára vonatkozólag; az állomány feldolgozására, vagy gyüjtőtársunk bármilyen más jellegü gyüjtői problémájára is igyekszünk a lehető legmegfelelőbb szakmai választ megadni, illetve valamelyik területrészt legjobban ismerő specialistához irányitjuk.

\+ + + +

A beküldött javaslatok, kérések, az alábbiakban csoportosithatók /csak olyanokat emlitünk meg, amelyeket legalább ketten felvetettek/:

1. Ismertessük körlevelünkben a valódi felülnyomások felismerését.
2. Legyünk tekintettel a kezdő-, közép- és fejlettebb szinten álló gyüjtőkre.
3. Pecsételt, vagy /csak/ pecsételetlen bélyeget gyüjtsenek-e; vagy levélküldeményeket is.
4. Ismertessük az egyes helyi kiadások részterületeit.
5. A Szakcsoport tagjai kapjanak olyan igazolványt, mely feljogositja az igazolvány tulajdonosát igénybe venni a BÉVI bélyegvizsgálati szolgáltatását.

6. Bélyegkiállitásokon kerüljenek bemutatásra helyi kiadások is.

7. Különösen vidéki gyüjtőtársaink részéről vetődött fel az igény, hogy küldjünk cimükre cserefüzeteket, bélyegválasztékot.

8. Mások felesleges bélyegeiket szeretnék valamilyen formában csereforgalomba bocsátani.

9. Többen igénylik a szakirodalmat, illetve kérdezik: miként lehetne témáinkba vágó szakirodalomhoz jutni.

10. Legtöbben a tagok listájának, cimjegyzékének közzétételét óhajtják.

A felsorolt pontok, kivánalmak mindegyikére egyszerre nem térhetünk ki a Tájékoztatóban. Meghatározott cserenapra vonatkozó véleményüket - azt gátló akadályoztatást - már fentebb érintettük. Ismételten csak az előzetesen, levelezés utján rögzitett találkozást ajánlhatjuk, ahol a személyes találkozás lehetőségét kérő minden óhajára kitérhet: cserét, eladást, vásárlást óhajt-e lebonyolitani, avagy csupán gyüjteményét kivánja-e bemutatni, vagy a gyüjtési terület egyéb kérdésében szeretne eligazitást kapni. Szükség esetén egy-egy részterület legkompetensebb értőjével hozzuk össze. /Az egyes részterületeket jól ismerő specialisták listájának összeállitása - és közeli közlése - folyamatban van./

\+ + + +

A hamis-valódi felülnyomások elkülönitése, ismertetése körlevélben nem oldható meg. E kivánalom felvetésével a gyüjtőtársak ugy vélik, hogy a valódi felülnyomásoknak felismerése talán valami nagyon egyszerü dolog, csak bizonyos /titkos?/ jelet, jeleket "áruljunk el" és kész. Nos, a valódi felülnyomások ismerete nem ilyen szimplán egyszerü dolog, hanem nagyon is sok, komplex összetevője van. Nem egyszer kérdezte már tőlem is egyik-másik gyüjtő, miről ismerni fel a valódi felülnyomást? Vagy sértődve tudakolta: mi alapján állitottam a nekem bemutatott drágának hitt, általa drágán vásárolt "ritkaságról", hogy az hamis? Itt is csak azt felelhetem, amit a kérdezőknek is mondtam, a valódi felülnyomások tudásának megszerzése évtize-

dek gyüjtési tapasztalatának, gyakorlatának, sőt tanulásának a gyümölcse. Igy mindazt, ami évtizedek gyüjtői gyakorlata során fejlődött, érlelődött, fél- vagy egy perc alatt nem adható át. Nem, mert a különféle felülnyomások megismerésének elsajátitásához a közvetlen ismeretek mellett közvetett ismeretek is szükségesek, mint pl. a bélyegek előállitásának általános ismeretei, a különböző nyomdai eljárások - köztük a felülnyomásoknak is - gondos tanulmányozása. Mindezek után nehézségbe ütközik e téren külön ismertetést adni kezdőknek, haladóknak. Nagyonnagyon ajánljuk az önképzést, a szakirodalom megszerzését és rendszeres tanulmányozását, szert tenni a szakirodalmi munkák megszerzésére.

A pecsételt-pecsételetlen vitájában a pecsételetlen bélyegek gyüjtését tartom előnyösebbnek. Ugyais a helyi kiadásokból tulajdonképpen csak a nagy példányszámu bélyegek kerültek az akkori idők "napi /postai/ árán" árusitásra, tehát ezekből a nagy példányszámuakból jutott a levélküldeményekre is /később leáztatásra/, igy minden névértékből nem létezik valódi korabeli postai bélyegzésü bélyeg. Ennek következtében a "jobb" bélyegeket utólagosan, jóval később bélyegezték le /ez is a hamisitás egyik változata/. Mindebből következik a korabeli postai bélyegzések alapos ismeretének követelménye is. Emiatt levelek vételénél ajánlatos az óvatosság.

A felülnyomott bélyeg vizsgálatának kötelező érvényü kérése, vagy kötelező jellegü vizsgálata nem vezethető be. A MABÉOSZon belül külön hivatali részleg, a BÉVI /Bélyegvizsgáló Állomás/ megkeresés utján mindenkinek rendelkezésére áll és megbizható felvilágositást, feleletet ad a bélyegvizsgálatot kérő gyüjtőnek.

Az elmult évtizedben több kiállitó mutatott be megszállási anyagából részleteket. A kiállitási anyagok megtekintése melegen ajánlható és javasolható, minden szempontból tanulságos és az önellenőrzésnek, önképzésnek is egyik, ujabb, közvetett forrása. A fentiektől függetlenül - igérjük - a jövőben felhivjuk a tagok figyelmét minden kiállitásra nevezett megszállási anyagra, sőt a látottakról értékelésünket, véleményünket is kifejtjük.

A tagság cimjegyzékét Tájékoztatónkhoz mellékelten küldjük. Ismételten felhivjuk mindenki figyelmét: felelősséget egy tagunkért sem vállalhatunk. Sőt: senki megbizhatóságáról, vagy /vélt/ megbizhatatlanságáról sem adunk felvilágositást, mert ehhez nincs - és nem is lehet - jogunk, másrészt ez nem is kötelességünk. Esetlegesen felmerült vitákban sem lehetünk döntőbirák, mert két gyüjtő kapcsolat-felvétele nem közügy. Kirivó vitában tagjaink forduljanak - körükön keresztül - a MABÉOSZ Fegyelmi Bizottságához. Azonban mindenképpen mellőzzék a felesleges és bizonyithatatlan vádaskodásokat, csak konkrét és objektiv tényekre hivatkozzanak. Mindenesetre őrizzék meg egy ideig cseretársuk leveleit, amikből rekonstruálhatók megállapodásaik.

A bélyegyüjtésnek nem kritériuma a MABÉOSZ-tagság. Éppen ezért illik azt is tudni, hogy a MABÉOSZ csak a tagjai közt felmerült sérelmeket orvosolhatja. Éppen ezért cimjegyzékünk után feltüntetjük azokat, kik nem tagjai az országos szövetségnek, vagy valamelyik egyesületnek.

Hirdetések, ajánlatok

Dr.Kovács János /Sopron, Réczei ut 1.sz./ gyüjtőtársunk, Szakcsoportunk tagja eladásra vagy cserére kinál iveket, kisebb és nagyobb összefüggéseket, egyes példányokat.

\+ + + +

Debrecen II. kiadás bélyegeivel bérmentesitett levelet adok I.pengő-filléres kiadások pengős bélyegeivel /keskeny Madonnával/ bérmentesitett levélért. Flasch Dezső, Budapest, Rippl Rónai u.23. 1 0 6 8